Karta kredytowa PSFCU VISA *Elite*

Nagrody gotówkowe

Zyskaj 1,25 punktu za każdego wydanego dolara

Brak opłat za transakcje za granicą

POLISH & SLAVIC FEDERAL CREDIT UNION

50 anniversary 1976 - 2026

1.855.PSFCU.4U (1.855.773.2848)

www.psfcu.com | www.NaszaUnia.com

Your savings federally insured to at least $250,000 and backed by the full faith and credit of the United States Government
NCUA
National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

PSFCU is an Equal Opportunity Lender.

FIND US ON

Wszystkie karty kredytowe PSFCU podlegają weryfikacji kredytowej i akceptacji. Wymagane członkostwo w PSFCU. Produkty nie są dostępne we wszystkich stanach. Mogą obowiązywać inne ograniczenia. W przypadku pytań dotyczących kart kredytowych oferowanych przez PSFCU prosimy o kontakt z najbliższym oddziałem lub naszym Centrum Obsługi Klienta pod numerem 1.855. PSFCU.4U. Program punktów lojalnościowych dla kart kredytowych Liberty, Premier i Signature Elite jest oferowany za pośrednictwem CURewards®. Brak opłat za transakcje za granicą, nagrody gotówkowe i 1,25 punktu za każdego wydanego dolara oferowane są wyłącznie dla kart Signature Elite.

OKNA + DRZWI
KTÓRE POKOCHASZ

JAKOŚĆ + CZYSTOŚĆ = PROFESJONALIZM
GWARANCJA NA CAŁE ŻYCIE = SPOKÓJ

Wybierając 7SUN, zyskujesz nie tylko piękne i solidne okna lub drzwi, ale także pewność, że wszystko będzie wykonane **BEZ STRESU** i z **NAJWYŻSZĄ STARANNOŚCIĄ**.

Nasz projekt - East Hampton

DLACZEGO WARTO NAM ZAUFAC?

- **Najwyższa jakość okien i drzwi**
  Trwałe, energooszczędne i eleganckie rozwiązania
- **Profesjonalizm**
  Każdy montaż dopracowany z detalem i precyzją
- **Czystość i porządek**
  Twoj dom zawsze zostaje tak czysty, jak przed instalacją
- **Bezstresowe doświadczenie**
  Od pierwszej rozmowy po ostatnie sprzątanie
- **Dożywotnia gwarancja na części i robociznę**
  Twoja inwestycja chroniona na zawsze

Nasz projekt - Orange, CT

Nasz projekt - Guilford, CT

20% RABATU
na
20-lecie SEVEN SUN

Zadzwoń po wycenę już dziś

860.357.5177

www.SevenSunWindows.com

ORBITECH SATELLITE SERVICES
Licencja CT i RI

Doradzamy po polsku!

Oferta:

- **Szybki internet Starlink**
- **Telewizja amerykańska i polska** przez internet lub satelitę
- **Telefon domowy i komórkowy**

- Podamy wszystkie szczegóły i pomożemy wybrać najlepszą, najtańszą ofertę dla Ciebie.
- Autoryzowany przedstawiciel: **DIRECTV • DISH • Sling TV • Comcast Xfinity • Frontier / Verizon • Cox** (obecnie Spectrum)
- **Wybór należy do Ciebie!**

Skontaktuj się z Bogusią:

(860) 747-4868 | wewnętrzny 1004 pon.–pt. 10am–5:30pm

DIRECTV | dish | sling | COMCAST xfinity | Frontier | verizon | Spectrum

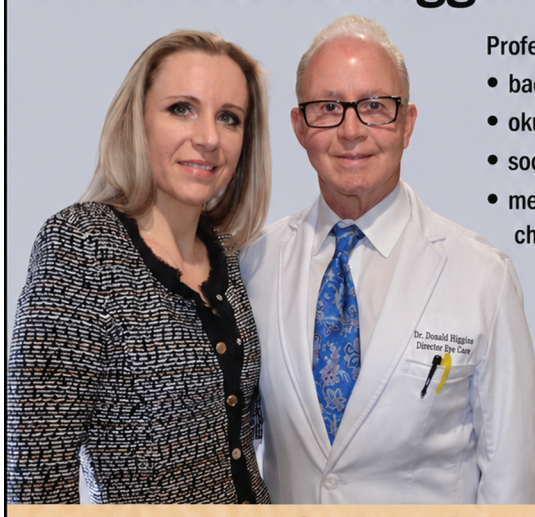
www.orbitechsatellite.com | 282 East Street, Plainville, CT

LEKARZ
OKULISTA

HIGGINS BROTHERS VISION CARE

Dr. Donald J. Higgins

Profesjonalna opieka dla oczu:
- badania wzroku
- okulary dopasowane do twarzy
- soczewki kontaktowe
- medyczna pielęgnacja i leczenie chorób oczu

Specjalizujemy się w leczeniu: jaskry, zaćmy, zwyrodnienia plamki żółtej, powikłań cukrzycy, zespołu suchego oka, infekcji i urazów.

Ogromny wybór markowych oprawek — często do odbioru tego samego dnia!

Ewelina (Kozikowska) Higgins - Clinical Director: Eye Treatment Center of CT

74 East Main St., Plainville, CT
www.higginsvisioncare.com
860.793.9613
mówimy po polsku
przyjmujemy nowych pacjentów

Doświadczenie. Sukcesy. Serce dla Polonii

AGNIESZKA MROCZKA
WILLIAM RAVEIS

Od **prawie dekady** działam na rynku nieruchomości w Connecticut, pomagając klientom w kupnie i sprzedaży domów.

W 2025 roku przeprowadziłam już transakcje o łącznej wartości ponad 10 milionów dolarów, pomagając wielu rodzinom spełnić marzenie o własnym domu.

Z dumą zostałam członkiem prestiżowego **Chairman's Club w William Raveis.**
Ale nie tylko liczby są ważne.

Moje serce jest z Polonią.
Od kilku lat, jako nauczyciel z wykształcenia z Polski, pracuję w Szkole Języka Polskiego w New Britain, bo Wasze zaufanie i relacje oparte na wspólnych wartościach są dla mnie priorytetem.

(860)770-0029
Agnes.Mroczka@Raveis.com

POLISH HELPING HANDS LLC

Szukasz pomocy dla starszych członków swojej rodziny? Skontaktuj się z nami.

- doświadczenie
- zaangażowanie
- empatia
- staranny dobór personelu

Zatrudnimy
- empatyczne osoby, gotowe do pomocy osobom starszym (praca na godziny lub z zamieszkaniem)

COMPANIONS, HOMEMAKERS, & LIVE-IN CAREGIVERS
Services for seniors and their loved ones

(860) 404 - 0499

15 New Britain Ave
Unionville, CT 06085
polishhelpinghands@hotmail.com
www.polishhelpinghands.com

Z życia Polonii

6 listopada w New Britain wygrała radość życia

Żyjemy w czasach, w których codzienność potrafi przytłoczyć. Z ekranów telewizorów, komputerów i telefonów docierają do nas niepokojące wieści o wojnach, kryzysach i niepewności jutra. Właśnie dlatego tak bardzo potrzebujemy chwil, w których możemy oderwać się od codziennych trosk. Taką okazją było wydarzenie pod hasłem „Polska Noc z Gwiazdami", które odbyło się w czwartek, 6 listopada, w klubie Sokolnia w New Britain. Tego wieczoru sala wypełniła się muzyką, a publiczność - od pierwszych dźwięków - dała się porwać atmosferze zabawy.

Na scenie wystąpili: Skolim, Zenek Martyniuk, zespoły Mig i Top Girls, a także Spontan oraz Roxaok. Było energetycznie, radośnie i bezpretensjonalnie.

Na widowni nie brakowało ani starszych, ani młodzieży, ani dzieci. Różnił ich wiek, ale wszystkich łączyła ta sama potrzeba - oderwać się od codzienności i dać się ponieść chwili.

Wystarczyło spojrzeć na setki uśmiechniętych twarzy, by zrozumieć sens tego wieczoru. O tym, jak potężna była to dawka pozytywnej energii, najgłośniej mówią jednak nie słowa, lecz obrazy. Przekonajcie się sami, oglądając naszą galerię.

(pe)

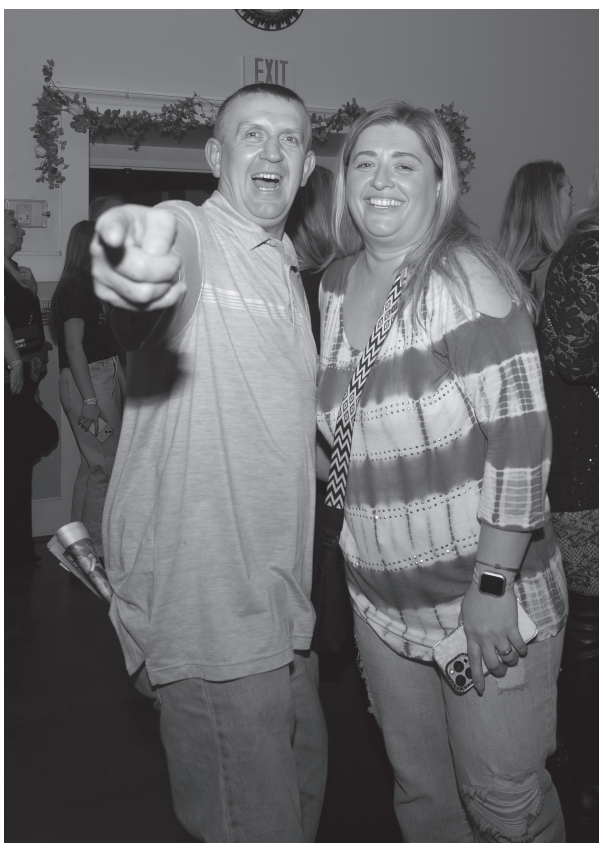

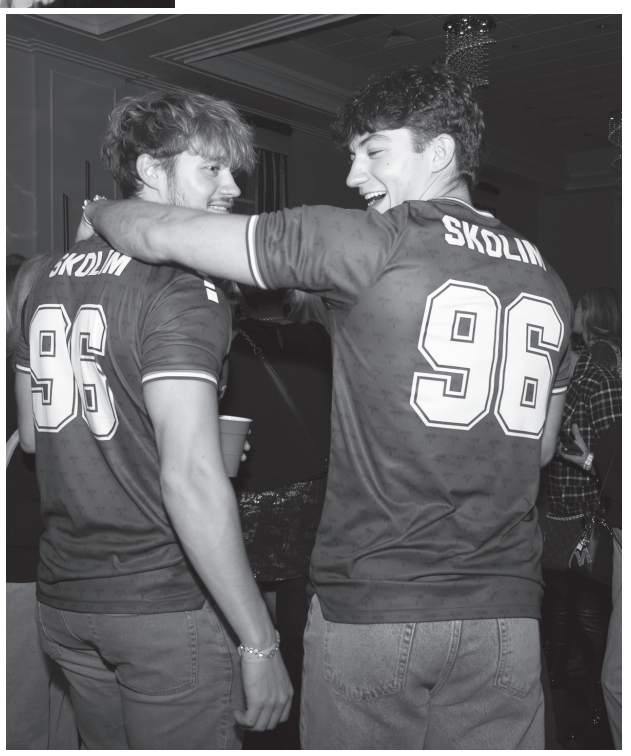

NASZA GALERIA

foto: ALICJA KOSAŁKA

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Szanowni Państwo,
Drodzy Czytelnicy „Polskiego Expressu”,
jestem pracownikiem naukowym Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Medialnej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Miesiąc temu, w ramach realizacji grantu naukowego, miałam przyjemność przebywać w Stanach Zjednoczonych, gdzie - na zaproszenie właściciela stacji, Pana Andrzeja Gromadowskiego - gościłam na antenie radia „Polski Express”.
To spotkanie, jak również kolejne rozmowy, zaowocowały nawiązaniem współpracy pomiędzy redakcją „Polskiego Expressu” a studentami kierunku dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego. W ramach tej inicjatywy planujemy regularnie przekazywać Państwu tygodniowe serwisy informacyjne, a także wybrane artykuły autorstwa naszych studentów, podejmujące różnorodną tematykę społeczną, kulturalną i publicystyczną.
Będziemy bardzo wdzięczni za życzliwe przyjęcie tych materiałów, ich lekturę oraz wszelkie sugestie i opinie, które pozwolą nam rozwijać i doskonalić tę współpracę.

Z wyrazami szacunku, Barbara Leja

Artykuł informacyjno-poradnikowy

Twoja rodzinna historia zaczyna się od jednego kliknięcia

Poszukiwanie rodzinnych korzeni nie musi oznaczać podróży do miejscowości, z których pochodzili nasi przodkowie, ani wielogodzinnych wizyt w archiwach. Dziś coraz więcej informacji genealogicznych można odnaleźć bez wychodzenia z domu, korzystając z internetowych baz danych. Jedną z najważniejszych, a zarazem największych tego typu inicjatyw w Polsce jest Geneteka (geneteka.genealodzy.pl). Dzięki niej można dotrzeć do śladów przeszłości, odtworzyć losy kolejnych pokoleń i odkryć historie rodzinne, o których przez lata niewiele wiedziano.

Czym jest Geneteka?
Geneteka to internetowa baza genealogiczna, tworzona przez wolontariuszy skupionych wokół Polskiego Towarzystwa Genealogicznego. Działa od około dwudziestu lat i obejmuje obecnie ponad 68,6 mln indeksów. Jej zasoby dotyczą nie tylko parafii i Urzędów Stanu Cywilnego na terenie Polski, lecz także miejscowości i parafii poza granicami kraju, z którymi związane były losy Polaków. Serwis powstał dzięki zaangażowaniu i pasji osób zajmujących się genealogią, a korzystanie z jego zasobów jest całkowicie bezpłatne. Podstawę bazy stanowią indeksy akt metrykalnych, czyli dokumentów rejestrujących trzy najważniejsze wydarzenia w życiu człowieka: narodziny, zawarcie małżeństwa i zgon. To właśnie te informacje pozwalają genealogom odtwarzać rodzinne powiązania i stopniowo budować drzewa genealogiczne.

Jak szukać w Genetece?
Korzystanie z serwisu jest stosunkowo proste. Wystarczy wybrać interesujący nas region, a następnie - jeśli znamy jej nazwę - konkretną parafię. Kolejnym krokiem jest wpisanie imienia i nazwiska poszukiwanej osoby. Warto również skorzystać z dostępnych filtrów, które pozwalają zawęzić wyniki według rodzaju aktu czy przybliżonego roku wydarzenia. Poszukiwania najlepiej rozpocząć od informacji, które już posiadamy. Mogą to być dane z aktów urodzenia, małżeństwa lub zgonu naszych rodziców i dziadków. Istotne są nie tylko imiona i nazwiska, ale również daty, miejsca zamieszkania oraz imiona rodziców.
Niekiedy wystarczy przybliżony rok urodzenia i nazwisko, aby odnaleźć poszukiwanego przodka, a następnie dotrzeć do informacji o jego rodzeństwie czy rodzicach. Dobrym rozwiązaniem jest rozpoczęcie poszukiwań od większego obszaru, a następnie stopniowe zawężanie kryteriów. Im więcej szczegółów uda nam się zgromadzić, tym większa szansa na odnalezienie właściwego dokumentu. Warto pamiętać, że indeks nie zawsze oznacza dostęp do oryginalnego aktu. Wiele wpisów umożliwia jednak przejście do skanów dokumentów udostępnianych w internecie. Pomocna jest w tym Skanoteka - powiązana z Geneteką baza zawierająca obecnie ponad 18,5 mln skanów. Jeżeli poszukiwanego dokumentu nie ma wśród udostępnionych materiałów, serwis może wskazać miejsce przechowywania księgi, z której pochodzi dany wpis.

Co zrobić, gdy poszukiwania nie przynoszą rezultatów?
Brak wyników nie oznacza, że historia naszego przodka pozostanie nieodkryta. Przyczyn może być kilka. Przede wszystkim nie wszystkie dokumenty zostały już opracowane i wprowadzone do bazy. Zasoby Geneteki są systematycznie uzupełniane, dlatego warto wracać do serwisu i ponawiać wyszukiwanie. Znaczenie mają również przepisy dotyczące udostępniania akt stanu cywilnego. Co do zasady akty urodzenia udostępnia się po upływie 100 lat, natomiast akty małżeństwa i zgonu - po upływie 80 lat. Młodsze dokumenty mogą być niedostępne w otwartych zasobach internetowych.
Innym utrudnieniem bywają różne warianty zapisu imion i nazwisk. To szczególnie istotne w przypadku rodzin pochodzących z terenów, które na przestrzeni lat znajdowały się pod wpływem różnych państw i systemów administracyjnych. Nazwisko mogło być zapisywane na przykład jako Zientek, Ziętek lub Ziontek. W dokumentach spotykamy również niemieckie i rosyjskie formy imion, błędy pisarskie oraz zmiany wynikające z języka urzędowego obowiązującego w danym okresie. Franciszek może więc występować jako Franz, a poszukiwana przez nas osoba może kryć się pod nieco innym zapisem nazwiska.
Warto zatem wykazać się cierpliwością, sprawdzać różne warianty pisowni i nie ograniczać poszukiwań do jednego roku czy jednej parafii. Co ważne, Geneteka jest tworzona społecznie. Osoby zainteresowane genealogią mogą włączyć się w jej rozwój, pomagając w indeksowaniu kolejnych ksiąg metrykalnych. Serwis udostępnia instrukcje dla wolontariuszy, a samo indeksowanie odbywa się według określonych zasad, obejmujących opracowanie całego rocznika dla danego rodzaju akt.

Mały ślad, wielka historia
Cyfrowe bazy genealogiczne znacząco ułatwiają poszukiwanie rodzinnych korzeni. Pozwalają szybko porównywać dane, sprawdzać różne warianty nazwisk i weryfikować informacje przekazywane z pokolenia na pokolenie. Nie zastępują wprawdzie oryginalnych dokumentów ani pracy archiwalnej, ale często stanowią pierwszy i niezwykle ważny krok w odkrywaniu rodzinnej przeszłości. Genealogia wymaga cierpliwości, dociekliwości i umiejętności łączenia pozornie nieistotnych informacji.
Czasem pojedynczy wpis w księdze metrykalnej, zapomniane nazwisko lub odnaleziona data stają się początkiem fascynującej historii. Dzięki takim narzędziom jak Geneteka przeszłość przestaje być odległa i niedostępna. Wystarczy kilka kliknięć, aby rozpocząć podróż śladami własnych przodków.

Julia Byledbał

Polska Agencja zaprasza EVEREST LLC

NOTARIUSZ
Transkrypcja amerykańskich aktów urodzenia, małżeństwa lub zgonu.

APOSTILLE
Pełnomocnictwa. Upoważnienia. Oświadczenia. Umowy cywilno-prawne.

TŁUMACZENIA
Aktów urodzin, ślubu lub zgonu. Indeksy. Świadectwa. Dyplomy. Dokumenty medyczne. Rachunki itp.

POŚWIADCZENIE OBYWATELSTWA POLSKIEGO oraz wszelkie sprawy konsularne.

BILETY LOTNICZE na wszystkie linie lotnicze. Najkorzystniejsze ceny. Promocje. Rabaty.

WYSYŁKA PIENIĘDZY na konto lub w gotówce. Odbiór w dolarach na drugi dzień.

WYSYŁKA PACZEK - SUPER NISKIE CENY!!! paczki zwykłe, lotnicze oraz mienie przesiedleńcze.

Doręczamy kwiaty, owoce i prezenty na terenie całej Polski. Rezerwacja hoteli. Wynajem samochodów. Pakiety wakacyjne.

ZAPEWNIAMY PROFESJONALNY SERWIS.

213 BROAD STREET, NEW BRITAIN, CT 06053
(860) 223-0142

Dr. Elżbieta Basil

stomatologia kosmetyczna i rodzinna

Stomatologia
to moja forma sztuki.
Tworzę piękne uśmiechy.

Zapewniam najwyższą
jakość usług dentystycznych
i wyjątkowe, naturalne rezultaty.

Jestem dumna,
że otrzymałam tytuł:
BEST OF
THE BEST COSMETIC DENTISTS
NEAR HARTFORD 2023

NAJLEPSZY Z NAJLEPSZYCH DENTYSTÓW
KOSMETYCZNYCH Z OKOLIC HARTFORD
W 2023 ROKU

CT INSIDER

(860) 225 - 2121

411 Osgood Avenue, New Britain, CT
10 North Main Street, West Hartford, CT

The Rogers Mfg.Co.

Rockfall, CT
(okolice Middletown CT)

POTRZEBNY OD ZARAZ
WYKWALIFIKOWANY
NARZĘDZIOWIEC
(TOOLMAKER)

Wymagana umiejętność:
- czytania rysunku technicznego,
- obsługi tokarki,
- frezarki z Proto TRAK control,
- szlifierki do płaszczyzn.

Praca:
od poniedziałku do piątku od 7:00AM do 5:00PM.

Po okresie próbnym oferujemy:
- ubezpieczenie medyczne,
- plan emerytalny – 401K,
- urlopy.

Resume prosimy przesyłać:
human.resources@rmc1891.com
fax: (860) 346-8899

Po bliższe informacje proszę dzwonić:
(860) 346-8648 (po angielsku)
(860) 985-7844 (po polsku)

Dignity MEMORIAL

New Britain Memorial & Donald D. Sagarino Funeral Home

444 Farmington Ave, New Britain, CT 06053

tel. (860) 229 - 0444 www.newbritainsagarino.com

Zapewniamy możliwość rozmowy w języku polskim

W atmosferze stosownej zadumy, szacunku i troski
oferujemy pomoc w najtrudniejszych chwilach.

Służymy wsparciem i praktycznym doradztwem
PRZED, W TRAKCIE I PO POGRZEBIE.

Tradycyjne pogrzeby, kremacje, nagrobki, stypy itp.

Z życia Polonii

Ojczyzna, którą nosimy w sercu - - polonijne świętowanie Niepodległości

ciąg dalszy ze strony 11

To właśnie dzięki współpracy szkoły, nauczycieli, uczniów, polonijnych organizacji i artystów powstało wydarzenie, które pokazało, że polskość nie jest jedynie wspomnieniem kraju pozostawionego za oceanem. Jest żywą kulturą, wspólną odpowiedzialnością i więzią, którą możemy przekazywać dalej.

„Pamięć w Pieśni" stała się czymś więcej niż akademią. Stała się wspólnym głosem Polonii - głosem, w którym zabrzmiały historia, tęsknota, wdzięczność i miłość do Ojczyzny.

A na koniec pozwolę sobie na mój osobisty głos.

Głos Polonii - Ojczyzna nie kończy się na granicy

Czasami pod adresem Polonii kierowany jest zarzut, że mieszkając tysiące kilometrów od Polski, nie powinniśmy wypowiadać się na temat spraw naszej Ojczyzny. Że nie znając codziennych realiów życia w kraju, nie mamy prawa zabierać głosu, komentować wydarzeń, wyrażać opinii czy troszczyć się o kierunek, w jakim zmierza Polska. Zdarza się nawet, że emigracyjne zaangażowanie traktowane jest jako wtrącanie się w sprawy tych, którzy pozostali w kraju.

Warto jednak zadać pytanie: czy wyjazd z Polski oznacza utratę prawa do nazywania jej swoją Ojczyzną? Czy przekroczenie granicy państwa odbiera nam prawo do troski o jego przyszłość? Czy miłość do kraju można mierzyć adresem zamieszkania, odległością od Warszawy czy liczbą dni spędzonych poza jego granicami?

Nie zgadzam się z takim myśleniem. Polska nie jest wyłącznie terytorium - jest wspólnotą ludzi, historii, wartości i pamięci. Wielu z nas wyjechało z różnych powodów, często podejmując trudne życiowe decyzje. Zostawiliśmy w Polsce rodziny, przyjaciół, wspomnienia, miejsca dzieciństwa i fragmenty własnej historii. Zbudowaliśmy życie za oceanem, ale nie oznacza to, że przestaliśmy być częścią polskiej wspólnoty.

Co więcej, emigracja często sprawia, że więź z Ojczyzną staje się jeszcze bardziej świadoma. Dopiero z oddalenia zaczynamy dostrzegać, jak wiele znaczą rzeczy, które kiedyś wydawały się oczywiste: język słyszany na ulicy, polska książka, zapach rodzinnego domu, wspólne święta, narodowe melodie czy możliwość uczestniczenia w wydarzeniach kulturalnych. Tęsknota nie jest słabością emigranta. Jest dowodem istnienia więzi, której nie udało się zerwać.

Nasz głos jest ważny. Nie dlatego, że mamy monopol na prawdę, że wiemy więcej od tych, którzy mieszkają w Polsce, ani dlatego, że chcemy kogokolwiek pouczać. Jest ważny, ponieważ również jesteśmy częścią tej historii i tej narodowej wspólnoty. Mamy prawo do własnych opinii, pytań, troski, krytycznego spojrzenia i uczestnictwa w rozmowie o przyszłości kraju. Tak jak każdy obywatel, powinniśmy jednak korzystać z tego prawa odpowiedzialnie, z szacunkiem dla odmiennych doświadczeń i poglądów.

Nie można również zapominać, że Polonia przez pokolenia współtworzyła historię Polski. Emigranci wspierali Ojczyznę w trudnych momentach, pielęgnowali język i kulturę, przekazywali prawdę historyczną swoim dzieciom, organizowali polskie szkoły, stowarzyszenia, chóry, teatry i wydarzenia patriotyczne. Dziś robimy to nadal, być może innymi metodami, ale z podobną potrzebą serca.

Właśnie dlatego akademia „Pamięć w Pieśni" miała tak szczególny wymiar. Była czymś więcej niż uroczystym wspomnieniem odzyskania niepodległości. Była również odpowiedzią na pytanie, czy Polonia nadal czuje się odpowiedzialna za swoje dziedzictwo. Odpowiedź wybrzmiała w pieśniach, w polonezie zatańczonym przez młodzież, w obecności pocztów sztandarowych, w pracy nauczycieli, zaangażowaniu organizacji i artystów, a przede wszystkim w oczach młodego pokolenia, które z dumą prezentowało polską historię.

Nie chcemy zawłaszczać Ojczyzny ani pouczać tych, którzy mieszkają w kraju. Chcemy po prostu mieć prawo ją kochać, przeżywać jej radości i smutki, interesować się jej przyszłością i przekazywać tę miłość naszym dzieciom.

Bo Ojczyzna nie kończy się na granicy państwa. Nie kończy się również tam, gdzie kończy się nasz codzienny pobyt. Polska jest w nas - w pamięci, języku, wartościach, tęsknocie i odpowiedzialności. A głos człowieka, który kocha swoją Ojczyznę, nie powinien być uciszany tylko dlatego, że przemawia z daleka.

Kinga Jastrzębska-Krzemień

GEO CONSTRUCTION LLC
- budowa nowych domów od podstaw
- tarasy
- instalacje okien
- dachy
- siding
GEO
(860) 573 – 4497
apelka1106@gmail.com

AGENCJA TURYSTYCZNA WISLA EXPRESS, LLC
zatrudni
KIEROWCĘ
wszelkie informacje pod numerem telefonu lub w siedzibie agencji
(860) 229 - 7796 | 157 Broad Street, New Britain, CT

Pomiędzy.
Komentarz amerykański Tomasza Deptuły

Druga twarz terroryzmu

Polska dołączyła do krajów, które muszą liczyć się z terroryzmem i masowymi zabójstwami w miejscach publicznych. Tragedia w Krakowie pokazała jednak coś więcej niż słabość zabezpieczeń przed uzbrojonym napastnikiem. Ujawniła również, jak łatwo wykorzystać społeczny strach do politycznych rozgrywek, szerzenia nienawiści i podważania zaufania do państwa. To druga, mniej widoczna odsłona zamachu, której skutki mogą okazać się znacznie trwalsze.

W sobotę, 7 listopada, w samym sercu Krakowa jeden człowiek w ciągu kilku minut zabił sześć osób i ranił piętnaście kolejnych. Wcześniej, według ustaleń śledczych, zamordował troje najbliższych członków rodziny. Dziewięć ofiar śmiertelnych, nie licząc samego sprawcy, to bilans, który jeszcze niedawno kojarzyłby się przede wszystkim z doniesieniami ze Stanów Zjednoczonych.

Zanim jednak polska policja zakończyła zabezpieczanie miejsca zbrodni, w internecie rozpoczęło się poszukiwanie winnych. Oskarżano Ukraińców, władze państwowe, wojsko i służby specjalne. Rozpowszechniano spreparowane zdjęcia, fałszywe nagrania i teorie spiskowe. Między 7 a 10 listopada Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa (NASK), państwowy instytut zajmujący się m.in. cyberbezpieczeństwem i zwalczaniem dezinformacji, zgłosiła platformom internetowym niemal 4800 materiałów zawierających fałszywe lub wprowadzające w błąd informacje dotyczące zamachu. Tragedia, która powinna przede wszystkim jednoczyć społeczeństwo wokół rodzin ofiar, niemal natychmiast stała się przedmiotem politycznych sporów.

Polska dopiero zaczyna poznawać społeczne konsekwencje masowej przemocy, ale reaguje na nią w sposób dobrze znany po obu stronach Atlantyku. Zanim wyjaśniono motywy zabójcy, pojawiły się gotowe odpowiedzi, a wraz z nimi próby wykorzystania dramatu do potwierdzania własnych uprzedzeń.

Przez lata polska dyskusja o terroryzmie koncentrowała się przede wszystkim na zagrożeniach z zewnątrz: islamskim ekstremizmie, niekontrolowanej migracji, zagranicznych organizacjach i ochronie granic. Tymczasem doświadczenia innych krajów pokazują, że napastnik nie musi należeć do międzynarodowej siatki terrorystycznej. Może być obywatelem danego kraju, działać samotnie, radykalizować się w internecie i przygotowywać zbrodnię bez bezpośredniego udziału jakiejkolwiek organizacji.

Śledczy ustalili, że 24-letni sprawca krakowskiej masakry przeglądał materiały dotyczące wcześniejszych masowych zabójstw, między innymi zbrodni norweskiego ekstremisty Andersa Breivika. Nie dowodzi to jeszcze inspiracji ideologicznej ani zamiaru naśladowania innych zamachowców. Pokazuje jednak, jak łatwo lokalna przemoc może czerpać wzorce z wydarzeń rozgrywających się tysiące kilometrów dalej. Prokuratura prowadzi śledztwo w sprawie przestępstwa o charakterze terrorystycznym, ale ostateczne motywy sprawcy pozostają nieustalone.

Polska nie była zresztą wcześniej całkowicie wolna od podobnych zagrożeń. W 2016 roku we Wrocławiu eksplodowała bomba wyniesiona z miejskiego autobusu. Zdarzały się również próby przygotowania zamachów, którym zapobiegały służby. Kraków stanowi jednak jakościową zmianę. Masowe zabójstwo przypadkowych przechodniów w jednym z najbardziej rozpoznawalnych miejsc kraju brutalnie podważyło przekonanie, że takie tragedie zdarzają się wyłącznie gdzie indziej.

W Stanach Zjednoczonych niemal każda masowa strzelanina wywołuje ten sam spór: ograniczać dostęp do broni czy pozwolić obywatelom lepiej się uzbroić? Konstytucyjna ochrona prawa do jej posiadania i głębokie podziały polityczne sprawiają, że wypracowanie kompromisu jest niezwykle trudne. Polska znajduje się w innej sytuacji. Może poprawiać procedury przyznawania pozwoleń, wprowadzać okresową weryfikację ich posiadaczy i usprawniać wymianę informacji między służbami. Warto z tej możliwości skorzystać, zanim również nad Wisłą debata o broni zamieni się w kolejną wojnę ideologiczną.

Jednak równie poważnym problemem może okazać się to, co wydarzyło się już po strzelaninie. Współczesny zamach nie kończy się wraz z zatrzymaniem lub śmiercią sprawcy. Jego następstwa rozgrywają się również w przestrzeni informacyjnej, gdzie fałszywa wiadomość potrafi dotrzeć do tysięcy odbiorców szybciej niż oficjalny komunikat policji.

Po Krakowie w sieci natychmiast pojawiły się oskarżenia pod adresem Ukraińców i spreparowane materiały mające dowodzić politycznych powiązań zabójcy. Część fałszywych przekazów rozpowszechniały automatyczne konta, w tym profile posługujące się językiem rosyjskim. Sztuczna inteligencja służyła do tworzenia i przerabiania obrazów przedstawianych później jako autentyczne relacje. Nie trzeba jednak zewnętrznej inspiracji, aby dostrzec, jak chętnie ludzie przyjmują informacje zgodne z własnymi przekonaniami, nawet jeśli nie mają one oparcia w faktach.

Ten mechanizm doskonale znamy z Ameryki. Po tragediach, które powinny budzić solidarność, często następuje gwałtowna polaryzacja. Zamiast dyskutować o błędach systemu bezpieczeństwa, politycy i komentatorzy walczą o narzucenie własnej interpretacji wydarzeń.

Polska będzie teraz zapewne przechodzić proces znany innym krajom, które wcześniej doświadczyły wielkich zamachów. Pojawią się żądania zwiększenia bezpieczeństwa, nowe procedury i bardziej widoczna obecność policji. Część zmian okaże się potrzebna, inne mogą służyć przede wszystkim uspokojeniu opinii publicznej. Warto jednak pamiętać o pytaniu, które po każdej podobnej tragedii powraca w zachodnich demokracjach: ile wolności jesteśmy gotowi oddać w zamian za obietnicę większego bezpieczeństwa?

Po 11 września 2001 roku Stany Zjednoczone znacznie rozbudowały mechanizmy mające chronić kraj i społeczeństwo przed terroryzmem. Zwiększono uprawnienia służb, rozszerzono możliwości inwigilacji i wprowadzono kontrole, które wcześniej wydawałyby się nie do pomyślenia. Część rozwiązań poprawiła bezpieczeństwo, inne wywołały poważne kontrowersje dotyczące praw obywatelskich. Polska może korzystać z tych doświadczeń, choć oczywiście nie musi powielać wszystkich amerykańskich rozwiązań.

Nie można też wykluczyć pojawienia się naśladowców. Już po krakowskiej tragedii w internecie odnotowano próby gloryfikowania zabójcy i sugestie kolejnych ataków. To powód do czujności służb, nie zaś do traktowania każdej anonimowej groźby jako zapowiedzi następnej masakry. Nadmierne nagłaśnianie takich treści może jedynie wzmacniać atmosferę strachu.

Nie wiemy, czy Kraków pozostanie odosobnioną tragedią, czy stanie się początkiem nowego rodzaju zagrożeń w Polsce. Wiemy natomiast, że masowa przemoc uderza nie tylko w bezpośrednie ofiary. Podważa również społeczne zaufanie i poczucie bezpieczeństwa. W Ameryce wielokrotnie przekonaliśmy się, że łatwiej rozbudować system zabezpieczeń, niż odbudować przekonanie obywateli, że mogą bez obaw żyć wśród innych ludzi.

Polska nie jest w stanie zagwarantować, że podobna tragedia nigdy się nie powtórzy. Może jednak zadbać o to, aby nie stawała się za każdym razem pretekstem do pogłębiania społecznych podziałów. Prawdziwym sprawdzianem dojrzałości społeczeństwa nie jest życie bez zagrożeń, lecz umiejętność przeciwstawiania się im bez utraty zdrowego rozsądku, wzajemnego zaufania i wolności. A to może się okazać znacznie trudniejsze niż zaostrzenie przepisów o broni, które i tak w obecnej postaci wyglądają jak megarestrykcyjne. Przynajmniej z amerykańskiej perspektywy.

URYGA INSURANCE SERVICES, LLC

Oferujemy ubezpieczenia na:
Samochody * Domy * Życie * Biznesy * Motocykle * Łodzie

Barbara Uryga

* *Atrakcyjne ceny ubezpieczeń - również dla kierowców, którzy popełnili wykroczenia*
* *Dogodne plany płatnicze*
* *Bezpłatna wycena i konsultacja*

Niezależny agent ubezpieczeniowy
reprezentuje kilkanaście kompanii ubezpieczeniowych

Zapraszamy:
260 East St. (*Route # 10 Cristal Commons Plaza*) Plainville, CT 06062
tel. (860) 747-3700 * (860) 747-3706 komórka (860) 919-9478
e-mail: urygainsurance@att.net *Fax* (860) 747-3801

DACHY

KAROL ROOFING EXPERT

PROFESJONALNY SERVICE - INSTALACJA & NAPRAWA

GAF FACTORY CERTIFIED MasterElite™
WEATHER STOPPER® ROOFING CONTRACTOR

-nowe dachy
-ponowne pokrycie dachu
-naprawy nieszczelności
-rynny
-pilne naprawy
-dachówki (shingle) – service
-fachowe konsultacje
-i wiele więcej

25 LAT DOŚWIADCZENIA 100% GWARANCJI

(860) 384 - 9454

OWENS, SCHINE & NICOLA, P.C.

OD 1928

Potrzebujesz skutecznej pomocy prawnej?
SKONTAKTUJ SIĘ Z NAMI!
Pomagamy osobom prywatnym i firmom

KONSULTACJA SPRAWY GRATIS

Świadczymy wysoce wyspecjalizowane usługi w szerokim zakresie:

- PRAWO RODZINNE (rozwody, opieka nad dzieckiem, alimenty, mediacje, ostatnia wola i testamenty itp.)
- SPRAWY KRYMINALNE
- JAZDA POD WPŁYWEM ALKOHOLU (DUI)
- OBRAŻENIA CIAŁA
- WYPADKI (odszkodowania pracownicze, upadki i poślizgnięcia, pogryzienie przez psa)
- SSD/SSI i inne

Lisa Pyterak Mainolfi
Adwokat - mówię po polsku

New Britain
Tel: (860) 356 – 7774

Trumbull
Tel: (203) 375 - 0600

Walczysz z alkoholem?

zapraszamy na nasze spotkania

Jesteśmy POLSKĄ WSPÓLNOTĄ Anonimowych Alkoholików, działającą na terenie Connecticut

JEŚLI:
- jesteś uzależniony od alkoholu...
- niszczysz swoje zdrowie i życie najbliższych...
- sam nie dajesz rady...
- chcesz spróbować to zmienić...
- nie czujesz się komfortowo mówiąc o swoich problemach w języku angielskim

SKONTAKTUJ SIĘ Z NAMI
My znamy ten problem.
Kiedyś byliśmy w tym samym miejscu...
Spróbuj z nami wrócić do życia pełnego szcześcia i radości

cotygodniowe spotkania dla kobiet i mężczyzn

SOUTHINGTON, CT
Lutheran Church
232 Bristol Street
CZWARTKI
od 7 pm - 8pm
(203) 671 - 0888 - Janusz

St. Peter's Grace Episcopal Church
175 Old Tannery Rd,
Monroe, CT 06468
PONIEDZIAŁKI
od 7.30pm - 8.30pm
(203) 819 - 1802 - Piotr

JEDNOŚĆ SŁUŻBA AA ZDROWIENIE

Polska intergrupa w USA
www.polskaintergrupa.org
tel: (609) 455-2738

OGŁOSZENIA *OGŁOSZENIA*OGŁOSZENIA

Robert Home Improvement LLC

860.874.4127

darmowa wycena

- układanie i cyklinowanie podłóg drewnianych
- remonty dachów
- remonty kuchni i łazienek
- dobudówki domów
- wymiana okien i drzwi
- usługi malarskie
- mycie pod ciśnieniem

RK HOME REPAIR

let us reinvent your home

Kompleksowe remonty domów:

- Łazienki, kuchnie, wymiana okien i drzwi
- Układanie płytek, montaż listew wykończeniowych (trims)
- Malowanie i usuwanie tynku strukturalnego (popcorn)
- Budowa i odnawianie tarasów (decks & patio)

Po więcej informacji proszę dzwonić: (860) 716-9513

PEL Construction llc.

lic #613879

*Tarasy *Dachy *Domy *Okna *Remonty *Siding

Piotr Leszczynski

(860) 997 1358

Udrażnianie rynien i rur kanalizacyjnych oraz sprawdzanie kamerą rur.

(860) 331 – 1866

licencja # 0641139

Wszelkiego rodzaju prace budowlane

W DOMACH PRYWATNYCH I BUDYNKACH KOMERCYJNYCH

KAROL CONSTRUCTION, LLC

- siding
- remonty dachów
- instalacja rynien
- remonty łazienek i kuchni
- montaż i wymiana okien i drzwi
- budowa i remonty tarasów

i wiele więcej

(860) 518 - 1091

PEŁNE UBEZPIECZENIE

Antoni & Sons

860-707-4486

Always Professional Results

Usługi Murarskie

Cegła, Kamień, Landscaping Kostka Brukowa
Patios, Chodniki, Murki,
Prace Fundamentowe Drenaż

CT HIC #0637556 Fully Insured

www.antonisonllc.com suchocki91@gmail.com

NASZ ADRES:

274 BROAD ST
New Britain, CT
06053
tel. (860) 826 - 5477
fax (860) 801 - 6718

e-mail:
POLSKIEXPRESS@SNET.NET
www.polskiexpress.com

Andrzej Gromadowski

Beata Kaczmarczyk

Polski Express nie jest odpowiedzialny za ominięcie w całości lub w części żadnej z reklam lub za błędy typograficzne.
Redakcja Polskiego Expressu nie ponosi odpowiedzialności za treść języka i formę umieszczanych ogłoszeń i reklam. Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów oraz zastrzega sobie prawo do ich skracania i redagowania.
The Polski Express shall not be responsible for the omission, in whole or in part, of any advertisement or for any typographical or other error. The Polski Express's liability shall be limited to the amound paid by advertiser for the first insertion only. In no event shall The Polski Express be liable for consequential damages of any kind. Content of advertisement is the sole responsibility of the advertiser and shall in no event reflect opinions of Polski Express.